

ДУХОВНА ПІДТРИМКА НА ФРОНТІ: ЗА МАТЕРІАЛАМИ ІНТЕРВ'Ю З ВІЙСЬКОВИМИ КАПЕЛАНАМИ

Самоткіна С., Нікіфоров К. С., Філь В. М.

Війна – це не лише фізичне протистояння, а й величезне психологічне та духовне випробування для військовослужбовців. Саме тому капелани відіграють важливу роль у підтримці морального духу наших захисників. Проведені мною інтерв'ю з військовими капеланами дозволили глибше зрозуміти, яким чином релігія та духовна підтримка допомагають військовослужбовцям долати труднощі війни. З слів отця Руслана (УГКЦ), військовослужбовці, які перебувають безпосередньо в зоні бойових дій, часто звертаються за духовною підтримкою [9]. Водночас отець Микола Ю. (ПЦУ) та отець Євген (РКЦ) наголошують, що рівень довіри до капелана відіграє важливу роль, адже військовослужбовці звертаються до капелана не лише як до духовної особи, а й як до старшого за віком і досвідом наставника [2; 6].

Особливо гостро потреба в духовному спілкуванні відчувається перед виконанням бойових завдань. Отець Михайло (ПЦУ) зазначає: «Звернень стає більше особливо тоді, коли військові мають йти на виконання якихось завдань» [7]. Його думку підтверджує і отець Назарій (УГКЦ): «В народі кажуть, коли тривога, тоді до Бога» [8]. Важливо зазначити, що після початку повномасштабного вторгнення духовна підтримка стала ще більш необхідною. Як зазначає отець Руслан (УГКЦ), військовослужбовці усвідомлюють, що в будь-який момент можуть загинути, тому їхній інтерес до релігійних питань значно зріс [9]. Тематика розмов військових з капеланами є дуже різноманітною. Військові звертаються як із релігійними питаннями, так і з повсякденними темами. Отець Назарій (УГКЦ) підкреслює: «Ми часто розмовляємо з військовослужбовцями на різні теми: і релігійного, і військового, і особистого характеру» [8]. Проте серед основних питань, які турбують військових, є моральні дилеми війни. Отець Михайло (ПЦУ) говорить: «Наші військові часто питають, чи вони порушують заповідь «не вбий», бо їм доводиться вбивати» [7].

Цікавою є думка капеланів щодо того, як релігійна свідомість змінюється на фронті. Отець Григорій (УГКЦ) вважає, що вона змінюється, але не кардинально [1], тоді як отець Назарій (УГКЦ) зазначає, що пережиті бойові дії змінюють світогляд військовослужбовців [8]. Війна може як зміцнити віру людини, так і змусити її сумніватися в Божому заступництві. Як зазначає отець Євген (РКЦ): «В окопі під обстрілом та у падаючому літаку не буває

невіруючих. Але буває і навпаки – хтось після важких випробувань втрачає віру» [2].

Інтерв'ю з капеланами засвідчили, що війна змінює не лише фізичний, а й духовний стан людини. Деякі військові після пережитих подій починають більше звертатися до Бога, тоді як інші навпаки – втрачають віру через трагічні обставини. Отець Іван (УГКЦ) наводить приклад військовослужбовця, який до війни був атеїстом, але після бойових дій зізнався: «Я знаю, що Бог є, і я в нього вірую» [3].

Отже, капелани відіграють надзвичайно важливу роль у житті військовослужбовців. Вони не лише надають духовну підтримку, а й допомагають справлятися з моральними дилемами та труднощами війни. Досвід, отриманий у процесі спілкування з військовими капеланами, свідчить про те, що релігія на фронті набуває особливого значення, адже віра для багатьох стає тією силою, що допомагає витримати всі випробування війни.

Список використаних джерел

1. Отець Григорій, Особисте Інтерв'ю–онлайн формат, 20 грудня 2024 р. URL: <https://drive.google.com/file/d/1BWu4kOZ5sUcQXp32oSaWARwU2ABiklH1/view?usp=sharing>
2. Отець Євген, Особисте Інтерв'ю–онлайн формат, 10 січня 2025 р. URL: <https://docs.google.com/document/d/1nqmeTvsDg0MF9t6hflIpRxtZt91JZ12/edit?usp=sharing&ouid=108252405959657426287&rtmpof=true&sd=true>
3. Отець Іван, Особисте Інтерв'ю–онлайн формат, 8 січня 2025 р. URL: <https://drive.google.com/file/d/1sVlRM6MPG25qFIBeWAAqMbldYHSHFO-/view?usp=sharing>
4. Отець Микита, Особисте Інтерв'ю–онлайн формат, 11 січня 2025 р. URL: https://docs.google.com/document/d/1646omz_b2VFPGLTKBmDVVmTA0fdvQVx8/edit?usp=sharing&ouid=108252405959657426287&rtmpof=true&sd=true
5. Отець Микола Б., Особисте Інтерв'ю–онлайн формат, 9 січня 2025 р. URL: <https://drive.google.com/file/d/1Cf7VAGEdQy-On4LFdzlZGTc2H1QdG6fH/view?usp=sharing>
6. Отець Микола Ю., Особисте Інтерв'ю–онлайн формат, 29 грудня 2024 р. URL: <https://drive.google.com/file/d/1gv5vZ0QgE3LedXvTgCZNHcBdPc4MaUL/view?usp=sharing>
7. Отець Михайло, Особисте Інтерв'ю–онлайн формат, 8 січня 2025 р. URL: https://drive.google.com/file/d/1sojAOhINRApjbcb69X13E_jajXD9Y10W/view?usp=sharing
8. Отець Назарій, Особисте Інтерв'ю–онлайн формат, 5 січня 2025 р. URL: <https://drive.google.com/file/d/1BwwshlV1LQ4WdydRs1q3gdRuFOxlBH/view?usp=sharing>
9. Отець Руслан, Особисте Інтерв'ю–онлайн формат, 28 грудня 2025 р. URL: <https://drive.google.com/file/d/1cnRBEV4B2r3sAecHq0aKcGsgPc6vplB5Q/view?usp=sharing>